

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑ

- Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα αναπτύσσεται στην Θεσσαλονίκη η βιομηχανία.
- Πρώτα εγκαθίστανται οι σιδηροδρομικές γραμμές
- Έπειτα οι εγκαταστάσεις φωταερίου, η λειτουργία τροchioδρόμων, το εκσυγχρονισμένο δίκτυο ύδρευσης και τέλος τα λιμενικά έργα

ΤΑ ΛΑΔΑΔΙΚΑ

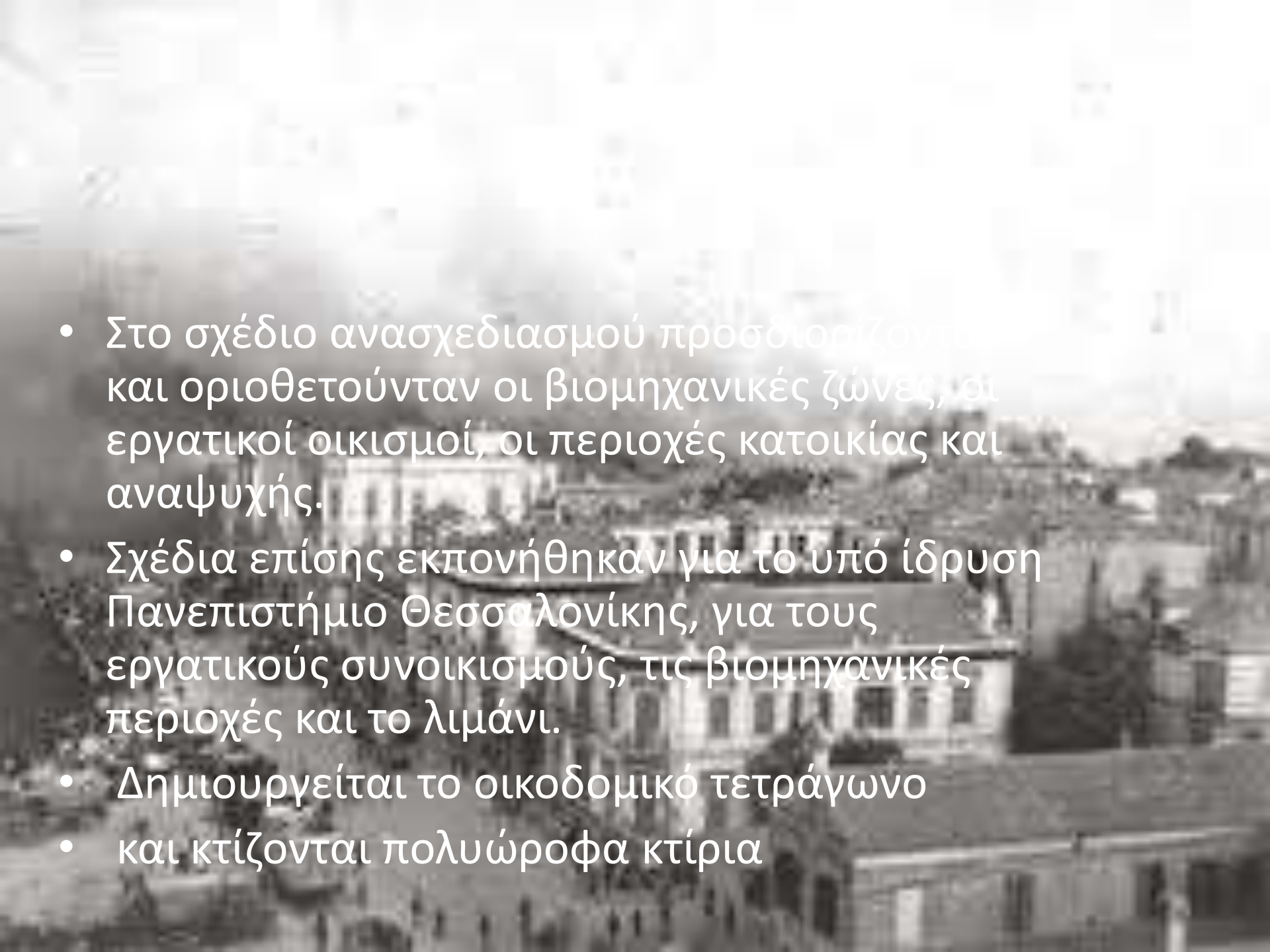
- Στην περιοχή αυτή κτίρια και δρόμοι διαφέρουν ως προς τα μεγέθη, τα ύψη και τους προσανατολισμούς τους από τον περίγυρο τους.

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΤΟΥ 1917

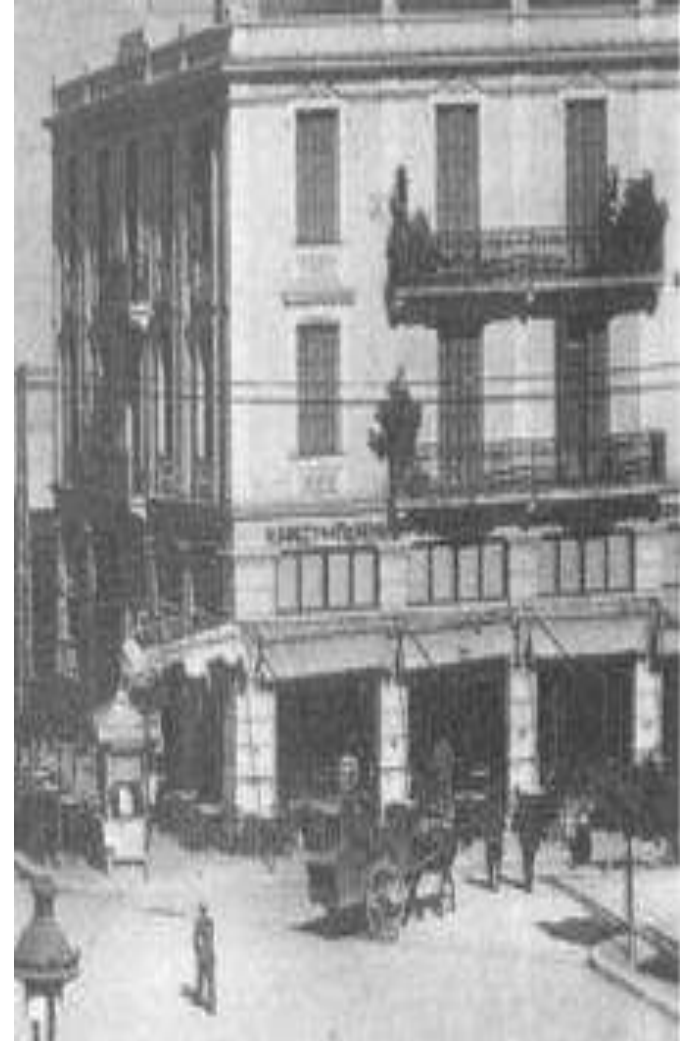
Η πυρκαγιά εκδηλώθηκε στις 5 Αυγούστου το απόγευμα το 1917. Σε 32 ώρες κατέκαυσε 120 εκτάρια του σημαντικότερου τμήματος του κέντρου. Έξι μόνο μέρες μετά μπήκε σε εφαρμογή το σχέδιο ανασχεδιασμού.

-
- Στο σχέδιο ανασχεδιασμού προσδιορίζονται και οριοθετούνταν οι βιομηχανικές ζώνες, οι εργατικοί οικισμοί, οι περιοχές κατοικίας και αναψυχής.
  - Σχέδια επίσης εκπονήθηκαν για το υπό ίδρυση Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, για τους εργατικούς συνοικισμούς, τις βιομηχανικές περιοχές και το λιμάνι.
  - Δημιουργείται το οικοδομικό τετράγωνο
  - και κτίζονται πολυώροφα κτίρια

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

- Στα κτίρια αυτής της δεκαετίας παρατηρούνται όλες οι τάσεις της σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Νεοκλασικές όψεις, μορφολογικά δάνεια από τον γαλλικό κλασικισμό, επιρροές από την νεοαποικιακή αρχιτεκτονική, αλλά και μνήμες από το βυζαντινό παρελθόν της πόλης, συνυπάρχουν με στοιχεία βιομηχανικής αισθητικής και μεμονωμένες περιπτώσεις αρχιτεκτονικής Art Deco.

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΑ ΤΕΙΧΗ

Τα τείχη είχαν σκοπό να δημιουργούν γραμμές άμυνας κατά των επιδρομών, ενώ έξω από αυτά, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, υπήρχε μία τάφρος που γέμιζε με θαλασσινό νερό και είχε ξύλινες γέφυρες που καταστρέφονταν κατά τις εμπόλεμες περιόδους.

ΡΟΤΟΝΤΑ

Η Ροτόντα είναι ένα από τα αρχαιότερα και σημαντικότερα σωζόμενα κτίσματα της πόλης, αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά κτίσματα της Ρωμαϊκής περιόδου σε παγκόσμια κλίμακα.

ΑΨΙΔΑ ΤΟΥ ΓΑΛΕΡΙΟΥ

Η Αψίδα του Γαλερίου κατασκευάστηκε για να τιμηθεί ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας, όταν αυτός επέστρεψε νικητής στην πόλη μετά από πολέμους του κατά των Περσών.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ

Το κτίριο αυτό
κτίστηκε το 1891 με
σχέδια του Ιταλού
αρχιτέκτονα

Vitaliano Poselli,
Σήμερα το κτίριο
αυτό είναι έδρα
του Υπουργείου
Μακεδονίας-
Θράκης.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Α.Π.Θ.

Το κεντρικό κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κτίστηκε το 1887 με σχέδια και επίβλεψη του Ιταλού αρχιτέκτονα *Vitaliano Roselli* και χρησιμοποιήθηκε αρχικά σαν δημόσια προπαρασκευαστική σχολή, πριν να έρθει στην κυριότητα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Η Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης κτίστηκε προς τιμή του Χριστού. Ο ναός της Αγίας Σοφίας υπήρξε μητροπολιτικός ναός της Θεσσαλονίκης από την Φραγκοκρατία τουλάχιστον (1204) ως την εποχή που μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος, με το όνομα "Αγιά-Σοφιά τζαμί", για να παραμείνει έτσι ως την απελευθέρωση της πόλης (1912).

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

- Ο ναός του **Αγίου Δημητρίου** αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης. Είναι πεντάκλιτη βασιλική με εγκάρσιο κλίτος και με πλούσιο ζωγραφικό και μαρμάρινο διάκοσμο με περίτεχνα κιονόκρανα. Στο υπόγειο του ναού βρίσκεται ο χώρος μαρτυρίου του Αγίου. Έχει εξαιρετικά ψηφιδωτά.
- Στη μεγάλη πυρκαγιά, η οποία κατέστρεψε τα 2/3 της πόλης τον Αύγουστο του 1917, το μνημείο σχεδόν αφανίστηκε ακολουθώντας τη μοίρα του σε μια ακόμη πυρκαγιά. Τέλος ο ναός αναστηλώθηκε και παραδόθηκε στους πιστούς στις 26 Οκτωβρίου του 1949, την ημέρα της γιορτής του άγιου.
- Το 1988 ο ναός ανακηρύχθηκε Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς από την UNESCO.

Ήθη, Έθιμα και
Παραδόσεις στην
Θεσσαλονίκη.

❖ Γάμος

Η μητέρα, οι γιαγιάδες και οι θείες "προΐκιζαν" τη νύφη με εργόχειρα και ο πατέρας της νύφης χάριζε στους μελλόνυμφους ένα επιπλωμένο σπίτι. Την ημέρα του γάμου γυναίκες από την οικογένεια και φίλες βοηθούσαν τη νύφη να ντυθεί και να ετοιμασθεί. Όλα αυτά γίνονταν χωρίς τη παρουσία του γαμπρού διότι θεωρούνταν γρυσουζιά εάν ο γαμπρός έβλεπε τη νύφη πριν τη τελετή. Κατά τη διάρκεια της τελετής ο κουμπάρος και η κουμπάρα έδιναν τις βέρες στον παπά και σταύρωναν τα στέφανα πάνω από τα κεφάλια του ζευγαριού. Όταν άρχιζε ο Χορός του Ησαΐα οι προσκεκλημένοι πετούσαν ρύζι και κουφέτα στους νεόνυμφους.

Μετά τη λήξη της τελετής το ζευγάρι παρέμενε στην εκκλησία μέχρι να αποχαιρετήσει όλους τους προσκεκλημένους που στήνονταν στην ουρά για να τους ευχηθούν. Έπειτα όλοι συγκεντρώνονταν για να γλεντήσουν.

ΕΒΡΑΪΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Μια κύρια φροντίδα της εβραϊκής κοινότητας είναι το πάντρεμα των μελών της και ο πολλαπλασιασμός της φυλής. Το έθιμο απαιτεί να μη μένει κανείς εργένης. Τα κορίτσια παντρεύονται ήδη στα 13 ή 14 τους χρόνια, τα αγόρια το αργότερο στα 15. Η κοινότητα επεμβαίνει με το κύρος της, αν παραστεί ανάγκη, ώστε να μη παραμεληθεί το έθιμο αυτό. Ειδικά στις χήρες και στους χηρεύσαντες γίνονται συστάσεις, αν δεν είναι ηλικιωμένοι, για να ξαναπαντρευτούν.

ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Στον μουσουλμανικό κόσμο οι γονείς λειτουργούν ως προξενητές. Οι κοπέλες δεν επιτρέπεται να βγαίνουν έξω προς αναζήτηση συζύγου, παρ' όλο που μπορούν να δηλώσουν την προτίμηση ή την άρνησή τους. Αν ευοδωθεί ο αρραβώνας, το ζευγάρι δεν επιτρέπεται να μείνει ποτέ μόνο του. Το Κοράνιο επιτρέπει στους μουσουλμάνους να έχουν ως και τέσσερις συζύγους ταυτόχρονα, με την προϋπόθεση να τους συμπεριφέρεται ο σύζυγος ισότιμα και να έχει την οικονομική δυνατότητα. Αντίθετα, η γυναίκα μπορεί να έχει μόνο έναν σύζυγο τη φορά. Το διαζύγιο επιτρέπεται και στους δύο, αλλά γενικά είναι πιο εύκολο για τους άνδρες.